

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Revisionsrapport

Granskning av budgetförutsättningarna för Service- och tekniknämnden

Katrineholms kommun

31 mars 2009

Matti Leskelä

Innehållsförteckning

1	Bakgrund och syfte	3
2	Metod	3
3	Sammanfattande bedömning	4
4	Granskningsresultat	5
4.1	Ekonomiska utfall 2007-2008	5
4.2	Budgetarbetet	6
4.3	Uppföljningsarbete och ekonomistyrning	7

1 Bakgrund och syfte

En realistisk och i organisationen väl förankrad budget är en viktig förutsättning för att kunna styra verksamhetens ekonomiska utveckling. Service- och tekniknämnden har nyligen bildats och bestod tidigare av två nämnder.

Syftet med granskningen är att kartlägga om budgetförslagen innebär att verksamheterna haft rimliga förutsättningar för ekonomisk balans. Hur sammanslagningen påverkat ekonomin och kostnadseffektiviteten är av intresse att granska. Kontoansvarigas syn på sammanslagningens effekter är en indikator på faktiska effekter.

Den övergripande revisionsfrågan är:

- **Har nämnden realistiska förutsättningar för att kunna bedriva verksamheten inom de ekonomiska ramarna? Har nämndsammanslagningen inneburit en kostnadseffektivisering?**

Granskningen ska belysa följande frågeställningar:

- Hur beräknas budgetramar och hur byggs nämndens budgetförslag upp?
- Hur stor hänsyn tas vid budgettillfället till kända förutsättningar samt konstaterade och prognostiserade ekonomiska utfall?
- Hur stor är kontoansvariga tjänstemäns delaktighet i budgetarbetet?
- Utgör budgeten ett fungerande och bra styrinstrument?
- Vilket arbete bedrivs för att uppnå ekonomisk balans?

2 Metod

Granskning har skett av budgetunderlag, uppföljningsrapporter samt bokslutshandlingar. Intervju har genomförts med förvaltningschef samt ekonom.

Enkät har skickats ut till samtliga kontoansvariga inom förvaltningen. Totalt har 19 kontoansvariga erhållit enkäten med ca. 2 veckors svarstid. Påminnelse med ytterligare en vecka svarstid har skickats ut till de personer som ej besvarat enkäten i första skedet.

7 personer har besvarat enkäten. 3 personer anser sig ej kunna besvara enkäten i sin helhet. Övriga 9 personer har inte avlämnat något svar. Svarsfrekvensen är låg. Anledningen till den låga svarsfrekvensen är oklar. Tänkbara orsaker kan vara tidsbrist eller ointresse för frågeställningarna.

3 Sammanfattande bedömning

Efter genomförd granskning gör vi följande bedömning.

- **Har nämnden realistiska förutsättningar för att kunna bedriva verksamheten inom de ekonomiska ramarna? Har nämndsammanslagningen inneburit en kostnadseffektivisering?**

De ekonomiska förutsättningarna är totalt sett realistiska för nämnden. Historiska avvikelser är ej av sådan omfattning att nämndens totalbudget kan sägas vara i obalans. Då bokslutet för 2007 visade på ett överskott om +1,9 mnkr och budgeten för 2008 uppräknades med 5,4 % var förutsättningarna goda för 2008.

För 2008 visar Fritidsverksamhetens budget på ett större underskott vilket förklaras av vissa kostnadsökningar samt orealistisk budget för detta verksamhetsområde då budgeterad nivå för 2008 var lägre än utfallet för 2007. Med ”facit i hand” borde fritidsverksamheten erhållit en större del av nämndens totala budget vilket i sin tur hade krävt minskade nettokostnader inom andra delar av nämndens verksamhetsområde.

Några kostnadseffektiviseringar kan totalt sett ej påvisas i 2008 års bokslut till följd av nämndssammanslagningen. Enkätsvaren pekar i viss mån på ett utökat samarbete mellan förvaltningens olika sektorer till följd av sammanslagningen av förvaltningarna.

Utöver ovanstående är följande slutsatser viktiga att lyfta fram efter genomförd granskning:

- Vid konstaterade eller befarade större underskott inom delar av nämndens verksamheter bör omDispositioner ske inom nämndens budgetram.
- Synpunkter har lämnats på att man önskar mera tid med ekonom samt på att det hos de kontoansvariga finns ett visst utbildningsbehov inom ekonomiområdet.
- Granskningen ger bilden av att kontoansvarigas delaktighet i budgetarbetet förbättrats i och med 2009 års budgetarbete. Steg har tagits mot en mer decentraliserad budgetprocess inom hela förvaltningen.

4 Granskningsresultat

4.1 Ekonomiska utfall 2007-2008

Nämnden bildades den 1 januari 2007 efter sammanslagningen av Servicenämnden samt Teknik- och fritidsnämnden.

Nettokostnaden för **2007** uppgick till 143,1 mnkr vilket kan jämföras med budgeterade 145,0 mnkr. Avvikelsen för 2007 var således positiv och uppgick till +1,9 mnkr. Den totala nettokostnaden för 2007 ökade med 4,7 % jämfört med utfallet för 2006. Budgeten för 2007 var uppräknad med 6,2 %. I och med ny förvaltningsorganisation fr.o.m. 1 augusti 2007 samt bl.a. överföring av VA-verksamhet till bolag försvåras en analys av nyckeltalen ovan.

Vi menar dock att budgetförutsättningarna för 2007, till följd av erhållen ramuppräknning samt det slutliga överskottet om +1,9 mnkr, kan anses ha varit realistiska för nämnden i sin helhet.

För år **2008** uppgår nämndens ekonomiska utfall till 153,5 mnkr vilket är 7,3 % högre nettokostnad än för 2007. Budgeten för 2008 var totalt 152,8 mnkr (exkl. VA-verksamheten) och den totala budgetuppräknningen var 5,4 %. Ramutökningen kan sägas ha givit rimliga budgetförutsättningar för förvaltningen i sin helhet.

Avvikelsen mot budget är negativ för Service- och teknikenämnden i sin helhet. Avvikelsen exkl. VA-verksamheten är -0,8 mnkr. Den totala avvikelsen är relativt liten och uppgår till 0,5 % av budgeten.

En genomgång av bokslutet för de olika verksamheterna visar att verksamhetsområde Fritid har en budgetavvikelse om -4,1 mnkr på en totalbudget om 29,4 mnkr. Vid denna granskning har konstaterats att budgeten för denna verksamhet varit orealistisk. Bl. a. har budgeten ej kompenserats fullt ut för Duveholmshallens hyreskostnad. Vidare har, enligt bokslutskommentarerna, elkostnaderna budgeterats på oförändrad nivå men utfallet har blivit 8 % högre elpriser än föregående år. Elförbrukningen på Backavallen har blivit högre än budgeterat och givit en budgetavvikelse om -1,0 mnkr.

Budgeten för fritidsverksamheten uppgår till 32,6 mnkr (enligt bokslut 2008) vilket är ett lägre budgetbelopp än utfallet för 2008 (33,5 mnkr). Omfördelning inom nämndens budget för 2009 eller besparingar inom fritidsverksamheten krävs enligt vår bedömning för att ge denna verksamhet rimliga budgetförutsättningar för 2009.

4.2 Budgetarbetet

Inom förvaltningen anser man sig ha viss insyn i hur kommunens ramarbete sker. Förvaltningsledningen anser att ramarna vid tillfället för budgetrambeslut i Kommunstyrelsen samt Kommunfullmäktige är ”kända” och kommunicerade med Teknik- och Serviceförvaltningen.

I förvaltningens egna budgetarbete är den uttalade intentionen att få samtliga enheter inom förvaltningen mer delaktiga i budgetarbetet. Historiskt pekar man på att man haft två olika budgetkulturer inom gamla Serviceförvaltningen resp. Teknik- och fritidsförvaltningen.

Man anser sig från förvaltningsledningens sida ha haft realistiska budgetar överlag inom förvaltningen. Dock anger man att fritidsverksamhetens budget varit underbalanserad.

Av de kontoansvariga har en majoritet av de sju personer som besvarat enkäten i sin helhet svarat att man har en stor delaktighet i budgetarbetet. 6 av 7 har angett att man är tillräckligt delaktiga i budgetarbetet samt att budgeten för det egna verksamhetsområdet var realistisk för 2008. Samtliga 7 menar att de har erhållit en realistisk budget för 2009.

Bland de som inte besvarat enkäten har några framfört att de inte är delaktiga i sådan omfattning att de kan besvara enkäten. Dessa kontoansvariga kan enligt vår mening konstateras varit delaktiga i budgetarbetet i alltför liten omfattning.

Andra kommentarer som lämnats är att

- internbudgeten inte var rätt utlagd samt att man inte haft tillräckligt med ekonomi stöd
- 2008 års budgetarbete till största delen utfördes centralt medan 2009 års budget är gjord av den egna avdelningen
- möjlighet att delta i budgetarbetet men att arbetstiden inte riktigt räcker till att sätta sig in i detaljer gällande ekonomin.

Bland förslag på hur budgetarbetet skulle kunna förbättras anger en person att ekonomi-stödet behöver utökas och påtalar att ekonomtjänsterna inom förvaltningen minskat från 1,5 årsarbetare till 0,5. ”Mer tid med ekonom” samt ”Bättre långsiktighet” är andra kommentarer som lämnats.

4.3 Uppföljningsarbete och ekonomistyrning

P.g.a. verksamhetsförändringar och sjukdom under 2008 har den rapportering som sker till kommunens centrala ekonomienhet haft högst prioritet. Redovisningen av ekonomi i den egna nämnden har därigenom ej kunnat ske i önskvärd omfattning.

Samtliga som besvarat enkäten anger att det är mycket viktigt att verksamheten ”klarar sin budget”. Majoriteten (6 av 7) menar att man har ganska stor möjlighet att påverka det ekonomiska utfallet för den verksamhet man ansvarar för. Samtliga har klart för sig vilka intäkter och kostnader som man ansvarar för.

3 av 7 får den hjälp man behöver för att följa upp sin verksamhets ekonomi. 3 av 7 menar att man delvis får det stöd man behöver och 1 av 7 har svarat att denne inte får den hjälp som behövs. Kommentar har lämnats om att det kan vara svårt att få hjälp då man har ekonom på 50 % av heltidstjänst.

4 av 7 är nöjda med den ekonomiska rapporteringen från ekonomisystemet och Web-info. Resterande 3 är delvis nöjda. Ingen av de som besvarat enkäten är missnöjd. Förvaltningen kan med fördel ha en diskussion med de kontoansvariga om vilka rapporter men anser sig behöva för att kunna följa upp ekonomin på ett heltäckande vis.

En person har angett att budgeten varit otydlig men att det framöver ska läggas upp på ett annat sätt för att uppföljning ska kunna ske på ett bättre vis.

Bland övriga kommentarer har angetts att behov finns av utbildning gällande Agresso.

4.4 Effekter av nämndssammanslagning

Förvaltningsledningen har angett att besparingar skett i och med bildandet av en politisk nämnd istället för som tidigare två. Denna i sammanhanget mindre besparing kan konstateras ha genomförts. Av bokslutskommentarerna 2008 framgår dock att nämndens totala nettokostnad blev 880 tkr jämfört med budgeterade 707 tkr.

I enkäten till de kontoansvariga har de tillfrågats om effekterna på sin enhet av sammanslagningen av de båda förvaltningarna. Samverkan mellan enheterna har till viss del förbättrats enligt de lämnade kommentarerna och det anges också att det är lättare att ta hjälp av varandra och att förvaltningen har en bred kompetens. En person menar att förvaltningens storlek innebär att allt tar längre tid.

I enkäten har också frågan ”Vilka är de ekonomiska effekterna av sammanslagningen inom din enhet?” ställts. De sju personer som besvarat frågan menar att det inte finns några ekonomiska effekter av sammanslagningen inom deras enheter.

Av nämndens bokslutskommentarer för 2008 framgår att nettokostnaden för ”Gemensam administration” är 3,5 mnkr för 2008 samt 9,7 mnkr för 2007. En jämförelse mellan åren kan ej göras utifrån dessa siffror beroende på omfattande omstruktureringar. Bl.a. har verksamheterna vatten, avlopp samt renhållning successivt övergått till två olika bolag. Detta har medfört sjunkande nettokostnader för nämndens del. Vidare innehåller den gemensamma administrationen för 2008 kostnader som under 2007 var fördelade.